

Újdonságok

Szolidak és bizakodást keltőek egyszerre.

Nyilvánvalóan nincs olyan hűségesebb tévéző, aki ne vette volna már észre a műsoron, hogy **a televízióknak nincs sok pénze.** Megszaporodtak az úgynevezett olcsó műsorok (amelyekért nem kell utadni, nyersanyag- és honoráriumigényük is kevesebb), az ismétlések, a régi (nem drága) filmek. Bár a műsoridőt egyelőre oly kevésbé csökkentették, hogy az szinte észrevétlen maradjon, a hosszú hét végi esteiken alig látunk frissiben, itthon készült programokat.

A néhány újdonság, amiről beszélni szeretnék, azért kelt bizakodást, mert megjelenésük jelzi, hogy **a televíziósok a sopánkodás helyett (vagy mellett) körülnéztek, hogyan használhatnák a kevesebb pénzt is gazdaságosabban.** Így az is érthető, miért illeszthetjük a „szolid” jelzőt a közelmúltban indult műsorok elé. (Csak megjegyezzük: Boros János, a műsor-újság főszerkesztője szinte hétről hétre készíti elő címlapjait a nagyérdemű, ha érzékeny várakozó, ne drasztikusabb jelel támadnának a pénzsűkülésnek. Legújabbján a sokat vitatott szilveszteri műsor nézettségéről és tettszéri indexéről is közölt adatokat, közöttük a következőt: „Éjfélkor a Himnusz 30 százalékos nézettségű, tettszéri indexe pedig 93 pont.” Nos, ha a mostani műsorszakszerkesztési gyakorlat igazolásaként azt akarta mondani, hogy lám, a „régii darabok” is mennyire tettszéri a nézőknek, másféle adattal érvelhetne. Mert a Himnusz talán — más.)

A szolid újdonságok közé lehet sorolni **Tamási Eszter műsorajánlatát,** amelynek

az a bevallott célja, hogy föllásson bennünket a kézzelírta elől, s elküldjön színházba, moziba, könyvet olvasni, lemezt hallgatni. Ez a tévés információszolgáltatás a kulturális kínálatól igazán dicsérni való. Főleg mert, magja, kiindulópontja lehet egy majdani, sokkal bővebb, részletesebb, s a tévés eszközökkel kedvet ébresztőbb ajánló műsornak. Olyasminek, mint a rádiós **„Hét végi panoráma”.**

Már régi **Vitray Tamás Ötletmeccse,** de sok új nézője lehet, miután Sandokan elhajózott feltehetően új Mopracen-szigetet keresni — bennszülött rajongóinak és az Ötletmeccs munkatársainak legnagyobb öröme. **A maláji tigris hat folytatása ugyanis négy Vitray-műsor potenciális nézőit ragadta el,** minthogy az azal egy időben adták a kelte csatornán. Hiába, a tévé sem tud egyszerre mindent menedzselni. Pedig a gazdaságglédítő ötleteknek menedzsert keresni hasznos műsorok.

A **Leg... leg... leg** — a legújabb játék. S bár a címe nem a legszerencsésebb, szombati első műsorából arra következhetünk, hogy képes „kiváltani az importot”. A hazai gyártmányok még előnye is van az eddig valótól: kapott „leg-műsorokkal” szemben, az tudniillik, hogy honismereti tájékozottságunkat olyan témakörökben bővíti, amelyek után álmunkban sem jutna eszünkbe tudakozni. Egyébként, ha nem lenne ez a műsor, Nekem például őszinte meglepetésemre szolgált, hogy vannak, akik hosszú órákon, napokon át — kártyavárakat építenek. (Eddig csak légvárépítőkről volt tudom,

másom, nem számítva a középkori váreplítést.) Vagy, ki hitte volna, hogy egybéként minden tekintetben épnek látszó fiatalok azon gyakorolatosnak, hogy minél nyomorúbbra zsugorodnihasanak egy Trabtanban (szegediek a rekorderek, tizenkilencüknek sikerült kiszorítani az autóból a levegőt). A legstilszerűbb műsorszámban egy Hajas Laszlo nevű elődrász mérte le a leghosszabb hajú hölgy loboncát. Kíváncsian várjuk, miként hajazzák ezt a produkciót...

Sokkal szívesebben ajánlom a színházi tájékoztatójunktól új sorozatot. **Hogy volt!** — ez a címe, szerdán délután jelentkezett először, mikor is az évad első felét meghatározó **Csehov-előadásokkal foglalkozott,** s érdekesen mutatott be a régi igazságot: ugyanazon darabnak néhány előadása — annyiféle interpretációja.

Még egy újság, nem utolsósorban, csak illendőségül utoljára említve, mivel szűkebb-hazai produkcióról van szó. **Kezden az Illeszkedő szerkeszték című műsorról debütált a szegedi körzeti stúdió rendezője, Varga Mihály.** S ha már mindvégig műsorajánlatokról beszélünk, engedjék meg egy szó „új” műsorkészítőkéről. Végére ideje fölfigyelnünk: **hogy a már nem új, de meg fiatal szegedi stúdióban föl-nöttek immár olyan televíziós szakemberek, akik állják a versenyt a „nagyterv” nagyobb múltú gárdájával.** Rendezők, szerkesztők, riporterek, operatőrök, kevesse ismert, de annál nélkülözhetetlenebb műsorkészítők. Jól együttműködő, új, friss csapat.

Sulyok Erzsébet

A banalitás dicsérete

Néhai Rotterdami Erasmus a balgaság dicséretét zengte. Talán nem szerénytelen tisztelet a Mester előtt, ha most ugyanezt a banalitással kísérjük meg. Igen, a banalitással, mely rendszerint oly hétköznapi, tehát szinte észrevétlen könnyen jelentkezik, hogy meg is érdemli a kivételezetteknek járó, aprólékosabb vizsgálódást.

Igen nagyszámúak azok a megállapítások a mindennapi érintkezésben, melyek teljességgel közleletiek, nélkülözik az egyéni lelemény pecsétjét — és nem tartalmaznak jóformán semmi információt a konkrét helyzetre vonatkozóan. Általánosan szólva, a különös, az egyéni helyett, s nemhogy bepillantanának az életünk befalazó absztrakció mögé, hanem egyre újabb spanyolfalakat állítanak. Éme okfejtést **Hernádi Miklóstól** vettem kölcsön, ki immáron hét éve egy sajátos szótárt jelentetett meg. Ez a kitűnő könyv a banalitások szellemes és pompás gyűjteménye.

„Nem az a modern szülő, aki mindenben eleget tesz gyermeke kívánságainak.” „A gyerekek egymást viszik bele a rosszba.” „Ezek azok a fiatalok, akiket észre kéne venni.” Fenti idézetek nem a **Hernádi-féle Közhelyszótár**ból valók, zavarban is lennek, hogy a tizenegyféle típus melyikébe illeszem be őket (aforizmaközhely?, szólamközhely?, modoros-gyomorhajós-, netán ballaszt- vagy kliséközhely?). Nem, sok társunkkal egyetemben származási helyük ama bizonyos rádióműsor. Adásidő: **csütörtök, kora délután.** (Jó

választás; nemsokára kiderül, miért.) Felépítés körülbelül: szükségeltetik három, azaz három szakértő — pszichológus, ideggyógyász és a rendőrség képviselője. Cím: **Tanakodó.** (A rádióújságban csupa nagybetűvel szedve.) Alcím: **Ne tedd!** **Art!** Nagyszerű, indirekt, újszerű, hatásos, nem szájbarágós, tilalmaktól mentes korunkban maximálisan figyelemfelkeltő. Résztvevők: sok-sok tanácstalan tizenéves országjáró, legalább ennyi aggódó szülő, kik levélben is, telefonon is kérhetnek jölönféle jó tanácsokat, miként az manapság divatos. No meg a riporterek és a műsorvezető.

És persze a társadalmi háttér. Ami bizony adott és valós: hihetetlen mértékben veszélyeztetett mai tizenévesek. De nézzük a műsort, ami ugyebár segíteni akar. Oly annyira, hogy a következő héten is folytatódik majd.

„Ifjúkorban az emberre különösen sok veszély leselkedik” — ez megint nem **Hernáditól** van, hanem a rádióújságban olvasható beharangozóból. Ugye, ez forradalmian újkeletű megállapítás, ne is tagadjuk. A **Tanakodó** valóságos tűzijátékot rendezett hasonlóból, talán elég, ha még azt idézem, hogy a válások gyakorisága bizony nem tesz jót a gyerekeknek. Az aggódó és tanácstalan szülők, kik hétköznapi délután fél hat és fél hét között nyilván óriási sora nőtt füleikkel hallgathatták a tömegkommunikáció jó tanácsait, ahelyett, hogy éppen vacsorát készítették, netán gyermekük na-

pi dolgai után érdeklődtek volna, csupa-csupa ilyen elmés kynilatkozatásokat hallhattak, s másnap nyilván alaposan megokosodva indulhattak neki a soron következő életviadalnak. A gyerekekre nyilván a hagyományosan nagy sikerű osztályfőnöki órák és lelki tanácsadó-szolgálatok tisztító-tűszerű, katarkikus hatásával azonos effektust gyakorolhatta ez a hatvan perc. ábrándosan pillanthattak föl a szobáik falát díszítő anti-alkoholista plakátokra, melyeknek illetlen hatása szintén köztudott. Az is igaz, egy **Fekete Gyula** nevű magyar író az **Elet és Irodalom** két legutóbbi számában hasábkot tucatjait írta tele a mai magyar ifjúságot szenvedő forrasokról, de végtére is — mi az eme üdvös csevelysorozathoz képest?

„Ahhoz, hogy a közhely és a konkrét élethezlet összenem illése kitűnjék, elengedhetetlen, hogy valakinek más véleménye legyen a világról, no meg a konkrét szituációról, mint annak az embernek, aki a közhelyet mondja...” Hogy felfedezze a közhely laposságát, igaztalanságát, eredetlenségét — banalitását.” Hát igen, ilyeneket akarnak némelyek. Közhelyszótár-készítők, akik holmi falállítósokról meg valamilyen szennyezett forrasokról írogatnak, miszerint — uram bocsá! — tán még a tömegkommunikáció is részes lehet valamiféle ifjúság-üzlesztésben. Ahelyett, hogy bölcsen tanakodnának, így banalice. De meg is járják majd, az Ifjúsági Magazinra mondom!

Domonkos László

Román ifjúsági küldöttség megyénkben

A KISZ Csongrád megyei Bizottsága az elmúlt 10 évben tartalmas együttműködést alakított ki testvéremegyéink ifjúsági szervezeteivel E kapcsolatokat jegyében érkezett tegnap, hétfőn délelőtt Szegedre Romániából a Temes megyei KISZ-bizottság delegációja. A küldöttség tagjait — **Stanica Comant,** a Román Kommunista Ifjúsági Szövetség Temes megyei Bizottságának titkárait, **Veronica Lankolovot,** Rekas község KISZ-bizottságának titkárát és **Pavel Kasait** a Temesvári Gépipari Egyesülés titkárát, a Temes megyei KISZ-bizottság tagjait — a nagylaki határátkelőhelyen fogadták megyénk ifjúsági vezetői.

A román vendégek a délelőtti órákban érkeztek Szegedre, ahol a megyei KISZ-bizottság Politikai Képzési Központjában nyitómegbeszélésen vettek részt. A delegáció tagjait **Bódi György,** a KISZ KB tagja, a megyei KISZ-bizottság első titkára köszöntötte, majd rövid tájékoztatót tartott hazánk belpolitikai életéről, Csongrád megye sajátosságairól. Külön is szölt az ifjúsági szövetség megyei feladatairól, majd értékelte a két megye ifjúsági szervezetei között kialakult kapcsolat eddigi eredményeit.

Csongrád és Temes megye ifjúsági vezetői 1977 irtak alá együttműködési megállapodást. Azóta rendszeresen mondható a delegációk cseréje, háromszor került sor úttörők cseréidültetésére, kialakult az egyetemek közötti kapcsolat, s az ifjúsági utazási irodák is növelték az egymás megyéjébe szervezett utak számát. Az együttműködés bővítésére azonban még sok lehetőség kínálkozik, s ehhez nyújthatnak segítséget a mostani megbeszélések.

A román delegáció tagjai a tárgyalások mellett háromnapos útjuk során megismerkednek a megye kulturális és gazdasági életével is. Tegnap megtekintették a Szegedi Ifjúsági Házat, ma Csongrádra, holnap pedig Vásárhelyre látogatnak.

B. Z.

Tudományos-technikai úttörőszemle

A városi tanács vb művelődési osztálya és a városi úttörőelnökség által rendezett tudományos-technikai úttörőszemle városi döntőjében összesen 415 úttörő vett részt, hét kategóriában. A társadalmi-technikai versenyét a Ságvári Endre gyakorló általános iskola, a természetkutatók a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola 1. számú gyakorló általános iskolája, az úttörőtechnikások versenyét a kiskundorozsmai 1. számú iskola csapata nyerte meg. Az orosz nyelv barátai kategóriában az általános tantervű intézmények között az egyetem gyakorló iskolájának tanulói, a tagozatosok között pedig a Mező Imre iskola diákjai bizonyultak legjobbnak. A matematikusok versenyét Boros Péter, a Madách iskola versenyzője nyerte a hetediketek között, míg a nyol-

Háromévesek a négyes ikrek

Hároméves születésnapjukat ünnepelték hétfőn a Fekér megyei Enyingen a Molnár ikrek: András, Gábor, Márta és Péter. Nagy örömmel fogadták a születésnap háromgyertyás csokitortákat, a szülőktől, nagyszülőktől, ismerősektől, patronálóktól kapott ajándékokat.

A székesfehérvári megyei kórházban 1980-ban született csemeték szép fejlődnek, testileg, szellemileg megfelelően gyarapodnak, egészségesek, jó étvágyúak, s igen elevenek.

Az aranycipő

Gyermekopera Hódmezővásárhelyen

„Ha a legfogékonyabb korban, a 6. és 16. év közt egyszer sem járja át a gyermekét a nagy zene éltető árama: akkor később már alig fog rajta. Sokszor egyetlen élmény egész életre megnyitja a fiatal lelket a zenének. Ezt az élményt nem lehet a véletlenre bízni: ezt megszerezni az iskolai feladata” — vallotta Kodály. Tanításának szelleme a szó legnemesebb értelmében jelen volt a vásárhelyi Liszt Ferenc Enek-Zenei Általános Iskola gyermekopera-előadásának levegőjében. **Steiner Az aranycipő** című meseoperáját — miután óvodás, kiskololás közönség egyszer már láthatta — vasárnap délután mutatták be a felnőtteknek.

A Grimm-mese a **Hamupipőke**-történet az operairodalom kedvelt témáinak egyike. Természetes, hogy a gyermekopera-író is olyan népszerű történethez nyúl, amelyet szívesen játszik el és hallgat meg ez a korosztály. A zeneszerző, **Steiner Béla,** nagyszerű műszikus, olyan emberi tulajdonságokkal, pedagóguspszichológus „venával” megáldott, amilyen, sajnos, még mindig nagyon kevés terem. Jó néhány kórusmű és 5 gyermekopera szerzője, ezek közül három Csongrádon, az ottani ének-zenei általános iskolának, kettőt pedig a Békés megyei tanács felkérésére írt. Az aranycipő első a sorban ezek közül, 1971-ben készült. Bemutatták már Csongrádon, Békéscsábán és Romániában is. Ezt a meséhez és a gyermeki egyéniséghez nagyszerűen illeszkedő zenét valóban a korosztály minden gondolatát, mozgásigényét, képzeletvilágát tökéletesen ismerő szerző komponálta. Az alaphang megtalálása persze azt eredményezi, hogy a szereplők nagy kedvvel és ambícióval bírkóznak meg a legigényesebb részletekkel is.

Négy hónap kemény munkája nyomán jött létre az előadás. Az iskola tanulólétszámának jelentős hányada, közel száz gyerek kötvíhatott bele a szinpadí szereplés különös élményébe. A legkisebkek második osztályosok, míg a legidősebb egyéni szereplő hetedikes, hiszen ez az igazi „mese korosztály”. Az idősebbek, a hetedikesek zöme és a nyolcadikosok a szinpad és a zenekar között elhelyezkedő kórusban kaptak szerepet.

A szép, erőteljes hangú **Bánfi Katalin,** a szintén hangi adottságokkal kitűnő **Koczka Gabriella** és **Gera Ferenc,** az első felvonás jól sikerült hármasa, a talpraesett **Vass János** udvari bolondja, **Tamasik Agnes** mostohája... vég nélkül lehetne sorolni az énekes szereplőket, s valószínűleg a második szereposztás sem marad el mögöttük. (Korrepítőrok: **Bányai Lászlóné,** **Kovácsné Nagy Márta** és **Petróczki Andrásné.**) A táncbetétek közül az első futának sikerült a legjobban. (Koreográfus: **Lutor Gyula.**)

Nem „kis vállalkozás” volt az sem, hogy zenekari kísérettel mutatták be az operát, hiszen húszfős zenekart összetehozni egy alföldi kisvárosban nem egyszerű dolog. Mint bebizonyosodott, nagyon sokan tekintették szívügyüknek ezt az előadást, s a zenekar a törzsét képező zeneiskolai tanári csoport mellett az általános iskola nevelőivel, diákjaival (az egyik fúvósnyolcadik osztályos), „mérnök” fuvollással, csongrádi pedagógiussal és másokkal kiegészítve jól megfelelt feladatának. A népes szereplőgárda összefogásának, irányításának emberpróbáló feladatát a vezénylő **Lányi Lajos** igazgató oldotta meg kiválóan. Ami feltétlenül kiemelendő még, a gyerekek érthető, szép beszéde: **Bárdi Sándor** és **Steiner Béla** szövegét, **Gazdag Erzi,** **Csikás István** és **Várkonyi Katalin** verseit tolmácsolták. A rendezés feladatát vállaló **Dratsay Zsigmondné** nyolcvan gyereket mozgatót a szinpadon, a célszerű díszleteket **Holler László,** a találó mesejelmezeket **Harman Péterné** és **Mispál Andrásné** tervezték. A „küllisszák mögött” azonban az egész nevelőtestület csatasorba állt...

Királyhegyi Otília

Vitaulés a munkajogról

A munkajogi kodifikáció elméleti kérdéseit címmel **tudományos vitaulést** rendez ma, kedden délelőtt 10 órától a Szegedi Akadémiai Bizottság székházának nagyszemlőjében a JATE állam- és jogtudományi kara, az MTA munkatudományi bizottsága és a Magyar Jogász Szövetség tudományos bizottsága.

Bevezető előadást az Alami Bér- és Munkautyi Hi-

vatal államtitkára, **dr. Rácz Albert** tart. Ezt követően **beszámolókat hangzanak el** a munkajogi kodifikáció tartalmi és határkérdéseiről; a munkaviszony keletkezéséről, módosításáról, megszüntetéséről és tartalmáról; a munkajogi kodifikáció rendszeréről, valamint a munkaviszonyra vonatkozó szabályok végrehajtása törvényességének biztosításáról.